

Kisplasztika - Európa - a "földrészek" sorozatból

Kerámia- és üveggyűjtemény

Leltári szám:	13722 
Alkotó:	Lücke, Johann Chr. Ludwig (1705 k. - 1780)
Gyár / műhely:	Bécsi Porcelángyár
Készítés ideje:	1750 KÖRÜL
Készítés helye:	Bécs (Wien)
Anyag:	porcelán
Technika:	aranyozott; színesen festett
Méret:	magasság: 25,5 cm

Felfedezése, azaz gyártási technológiájának kidolgozása, meghonosítása óta az európai keményporcelán az uralkodói, főúri környezet és udvartartás életében egyre nagyobb szerepet játszott. A német fejedelmek – Erős Ágost szász választófejedelem nyomdokaiba lépve, aki 1710-ben alapította a meissenai gyárat – sorra felszerelik saját porcelánmanufaktúráikat. A mainzi érsek (és választófejedelem) Höchstben, a bajor választófejedelem Nymphenburgban alapított porcelánmanufaktúrát, de működött Strasbourg-ban, Frankenthalban, Berlinben, Fürstenbergben és Ludwigsburgban is porcelánüzem. A porcelánszobrokat modellkészítő mesterek készítették, akik olykor több manufaktúrában is megfordultak. Az Európa-allegória szobrása (modellőrje), a drezdai születésű Johann Christoph Ludwig Lücke (1705 k.–1780) például a meissenai és a höchsti porcelánüzemben is dolgozott, majd ezt követően, 1744-től állt a császári udvar által üzemeltetett, bécsi manufaktúra szolgálatába.

A négy évszak, a négy elem, a négy világtáj, az erények, az öt érzék, a tizenkét hónap, a földrészek sorozatok barokk ábrázolási toposzai részben antik előképek nyomán alakultak ki. Esetünkben egy-egy nőalak és egy-egy állatfigura – Európa esetében fehér ló, a sorozat egy másik darabján, Ázsia ábrázolásán tevé figura – és megannyi tartozék, szimbolizálja a kontinenseket.

A kompozíció győztes uralkodónóként személyesíti meg a földrészt, egyszersmind beszédes attribútumokkal is "felruhazza": koronát visel, kezében jogart tart, ölében könyv és babérkoszorú, lába előtt tarack, ásó, festőpaletta hever. Ruhaujjából, mint bőségszaruból arany és ezüstpénzek hullnak alá. Európa, mint a bőség, s az azt megteremtő diadalmas nyugati civilizáció letéteményese jelenik meg és uralkodik a világon – e felfogás szerint.

Irodalom

- Szerk.: Horváth Hilda, Szilágyi András: *Remekművek az Iparművészeti Múzeum gyűjteményéből. (Kézirat).* Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2010. - Nr. 87. (Balla Gabriella)
- Szerk.: Sturm-Bednarczyk, Kräftner: *Zeremonien Feste Kostüme: Die Wiener Porzellanfigur in der Regierungszeit Maria Theresiens.* Liechtenstein Museum, Wien, 2010. - Nr. 4. (analógia)
- Szerk.: Szilágyi András, Péter Márta: *Barokk és rokokó. Az európai iparművészet stíluskorszakai.* Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1990. - Nr. 6.164. (Varga Vera)
- Varga Vera: *Bécsi porcelán az Iparművészeti Múzeum gyűjteményében.* Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1986. - Nr. 88.
- Layer Károly: *Porcellánplasztika. Országos Magyar Iparművészeti Múzeum. Vezető a múzeum gyűjteményeiben.* Porcellánplasztika. Athenaeum Kiadó, Budapest, 1933. - 8.
- Szerk.: Csányi Károly: *Az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum gyűjteményei - az iparművészet rövid történetével.* Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1926. - Nr. 24.
- Szerk.: Györgyi Kálmán: *Az Iparművészeti Múzeum és a Holitscher-aukció. Magyar Iparművészet XX. évfolyam,* 20. (1917). Országos Magyar Iparművészeti Társulat, Budapest, 1917. - 88-89.
- Ernst Múzeum, 1. aukció. Holitscher Róbert építész gyűjteménye.* Ernst Múzeum, Budapest, 1917. - Nr. 420.
- Ernst Múzeum, 1. aukció. Holitscher Róbert építész gyűjteménye.* Ernst Múzeum, Budapest, 1917. - Nr. 420.

